zondag 7 maart 2021, Stadskerk (OCP), Nijmegen, Derde zondag van de Veertigdagentijd;
voorganger: pastor Ton Bun, marist

[openingslied:]
Liedboek Psalm 25: 1,10
t.: Willem Barnard, Muus Jacobse, m.: Geneve 1551
te beluisteren op: https://www.youtube.com/watch?v=PsYe6au9cRE

1**.** Heer**,** ik hef mijn hart en handen
op tot U, beslecht mijn zaak.
Weer van mij de smaad en schande
van mijns vijands leedvermaak.
Ja, zij worden zeer beschaamd
die de goede trouw verachten,
maar wie uw gebod beaamt,
mag gelovig U verwachten.

10. Mogen mij toch steeds behoeden
vroomheid en waarachtigheid.
Hoopvol is het mij te moede,
U verwacht ik t'allen tijd.
Here God van Israël,
red uw volk in tegenspoeden!
Toon uw goddelijk bestel,
dat uw hand ons toch behoede!

[gebed:]
Gij, Enige,
die onze God wilt zijn,
open onze ogen voor U,
kom aanwezig in ons midden
en zeg ons met uw Naam.
Laat uw Woord
de kracht zijn die ons vrijmaakt
om elkaar van harte recht te doen,
omwille van Jezus, uw Zoon,
die uw Naam geheiligd heeft
en ons voorgaat in wat leven is,
in deze veertig dagen en heel ons leven.
Amen.

[Evangelie: Johannes. 2, 13-22(25)]

Kort voor Pesach, het Joodse paasfeest, reisde Jezus naar Jeruzalem.
Daar trof hij op het tempelplein de handelaars in runderen, schapen en duiven aan, en de geldwisselaars die daar altijd zaten.
Hij maakte een zweep van touw en joeg ze allemaal de tempel uit, met hun schapen en runderen. Hij smeet het geld van de wisselaars op de grond, gooide hun tafels omver en riep tegen de duivenverkopers : Weg ermee ! Jullie maken een markt van het huis van mijn Vader!
Zijn leerlingen dachten aan wat er geschreven staat : “De hartstocht voor uw huis zal mij verteren.” Maar de Joden vroegen : “Met welk teken kunt u bewijzen dat u dit mag doen ?”
Jezus antwoordde hun : “Breek deze tempel maar af, en ik zal hem in drie dagen opbouwen.” “Zesenveertig jaar heeft de bouw van deze tempel geduurd,” zeiden de Joden, “en u wilt hem in drie dagen weer opbouwen?”
Maar hij sprak over de tempel van zijn lichaam. Na zijn opstanding uit de dood herinnerden zijn leerlingen zich dat hij dit gezegd had, en zij geloofden de Schrift en alles wat Jezus gezegd had.

[overweging:]

Dierbare medegelovigen,

We zijn onderweg naar Pasen. En we lezen dat Jeruzalem zich al volop voorbereidt op het grote jaarlijks terugkerende Paasfeest. Het is immers het grote bevrijdingsfeest. De tempel van Jeruzalem staat dan helemaal in dat teken, bevrijding van de onderdrukking in Egypte, de grote uittocht onder leiding van Mozes. Op het marktplein voor de tempel wordt er zo iets als een jaarmarkt gehouden. Het kerkplein staat vol met allerlei marktkramen. Er wordt van alles gekocht en verkocht. Handelaren zien er wel brood in. Runderen, schapen en duiven allerlei soorten vee wordt er verhandeld. Dat moet wel veel volk getrokken hebben. De jaarmarkt is zoals overal een drukte van jewelste. Langs de kramen lopen, kijken wat er te koop is, gezellig wat eten en drinken. Het is zoals zovelen in onze dagen uitkijken naar een gezellige plaats op een terras van elkaar weer zien en samen zijn. Zo iets zal het wel geweest zijn op de jaarmarkt bij de tempel van Jeruzalem. Daar is toch niks mis mee zou je denken. Maar zo’n jaarmarkt bij de tempel kan verworden tot een grote commercie die je af kan houden van meer wezenlijke zaken. Zoals vele mensen zich kunnen ergeren aan de opdringerige commercie bij bedevaartplaatsen als Lourdes. De uitgestalde koopwaar heeft zoveel aantrekkingskracht dat je niet meer toekomt aan waar het eigenlijk om gaat. Je wordt overspoeld door de handel en je zich wordt belemmerd op de eigenlijke waarden in het leven. De markt speelt in op onze behoefte aan kopen en verkopen, aan nieuwe en mooie spullen. Dit alles speelt zich af op het plein voor de kerk. We gaan dan niet verder bij de kerk naar binnen. Wij blijven ons ophouden op het marktplein.

Hardhandig grijpt Jezus in. Hij veegt het plein schoon. Het vee wordt weggejaagd, kooplui kunnen hun biezen pakken, kramen worden omver geworpen. Het geld van de geldwisselaars rolt over de grond. Nergens anders in het evangelie tref je Jezus aan die zich zo boos maakt om wat Hij ziet. Het moet hem wel om een heel serieuze kwestie te doen zijn. Zullen de marktkooplui in Jeruzalem niet meer geweten hebben wat het paasfeest betekende voor het joods volk. Zullen die handelaren niet meer geweten hebben dat God het joodse volk bevrijd heeft uit de slavernij van Egypte. Het felle optreden van Jezus maakt schoon schip. De evangelist Johannes schetst een radicale breuk met de oude tempel. Het optreden van Jezus maakt een definitief einde aan de oude tempel. Hij treedt op als een profeet die zich beroept op zijn goddelijke zending. Het oude zuurdeeg van het oude verbond zal vervangen worden door een nieuw verbond. Hij verwijst al naar wat gaat komen. Zijn Pasen zal volkomen nieuw maken wat al opgesloten lag in de woorden van de profeten en het optreden van Mozes met de afkondiging van de tien geboden. Jezus is het nieuwe verbond van God met zijn volk.
Bij de omstanders in Jeruzalem roept het vele vragen op. Waar haalt Jezus het lef vandaan om zo op te treden. Hoe haalt hij het in zijn hoofd. De tempel als symbool van de oude en vertrouwde eredienst zal vervangen worden door Jezus , als de nieuwe tempel. De oude Pesach zal opgaan in het Pasen van Jezus. De vertrouwde goddelijke eredienst met zijn offers is niet langer gebonden aan een gebouw, aan een tempel of kerk. De nieuwe goddelijke eredienst zal bestaan in het belijden dat Jezus de Zoon van God is, verrezen uit de doden. Hem eren is het doen van gerechtigheid. Met zijn verrijzenis komt alles in een nieuw daglicht te staan. In Hem wordt alles herschapen. Het oude is voorgoed voorbij. Een nieuwe horizon dient zich aan. De Schepper van hemel en aarde heeft zich in de menswording van Jezus verzoend met deze wereld. God toont zich in Jezus als de eeuwig trouwe en barmhartige God. Het optreden van Jezus betekent een omkering van perspectief. Het vraagt dat wij ons leven richten naar Jezus de Christus, de mens geworden Zoon van God voorbij de handel van kooplui en onze koopkrachtplaatjes.

Onze weg naar Pasen vraagt dat wij onze eigen tempel op orde brengen en zuiveren van alles wat ons belemmert met Jezus op te trekken. Wij zijn tempel van Gods heilige Geest. God wil in ons wonen als wij ons eigen huis open stellen voor zijn komst en voor zijn verrijzenis en opstanding in ons eigen leven. Ook onze eigen marktplein staat soms vol met allerlei kraampjes, met alles wat ons verleidelijk voorkomt. Het is niet alleen wat ons aantrekkelijk lijkt en ons kan verleiden. In ons en in onze geest dwarrelen allerlei gedachten rond van vooroordelen, gemene bedoelingen of kwade opzet, momenten van opwinding en irritaties. Soms worden we in beslag genomen door onze eigen jaloezie en afgunst. Hoe zullen wij vrije mensen worden, mensen met een zuiver geweten om recht te doen aan onze naasten. Onze weg naar Pasen biedt ons een uitgelezen periode bij ons zelf te rade te gaan voor wat belangrijk is. Het biedt de gelegenheid om ons eigen huis op orde te brengen en schoon schip te maken. Alles wat overbodig is belemmert ons uitzicht op de bron waaruit ons leven voortkomt.

Deze veertigdagentijd is een uitnodiging aan ons allen om in ons leven, ons lichaam en onze geest ruimte te laten worden voor de genade van Pasen. Een tijd van inkeer en ruimte maken, je aandacht richten op wat verder reikt dan de dagelijkse beslommeringen, niet blijven hangen op het marktplein waar ons van alles wordt aangeboden en alles wat ons aantrekkelijk lijkt maar verder de drempel van de tempel over. Je ervaart er de stilte als een heilige ruimte waar God woont en zijn verblijf houdt. Dat zal ons in contact brengen met onze eigen oorsprong en met onze uiteindelijke bestemming waarheen de reis ons voert. Wie de tempel van God binnen gaat zal aangeraakt worden door zijn eeuwige trouw die ons draagt over de grenzen van de dood. De verrijzenis van Christus houdt de belofte in van de goddelijke liefde, God die niet loslaat het werk van zijn handen. Gods tempel worden is werk maken van vrede en verzoening met je zelf, met je omgeving en met deze aarde. Bouwen aan de tempel van God is meewerken aan een wereld waar plaats is voor elke mens, waar brood gedeeld wordt en de beker rond kan gaan. Het gaat niet vanzelf. We hebben nog een weg te gaan van vallen en opstaan. Pasen is ook niet denkbaar zonder de goede vrijdag. Onze weg naar het leven is getekend door het lijden zoals zovelen in onze wereld gebukt gaan onder vervolging, geweld en op de vlucht geslagen. Er valt nog veel op te ruimen aan hindernissen en kramen vol van eigenbelang voordat ons huis een huis kan worden waar God woont.

[lied bij de voorbeden:]
Liedboek 833, 'Neem mij aan zoals ik ben'
t./m.: John Bell, vertaling: René van Loenen/Henk van den Berg
te beluisteren op: https://www.youtube.com/watch?v=av84NmlOpNU

Neem mij aan zoals ik ben,
zuiver uit wie ik zal zijn,
leg uw zegel op mijn ziel
en leef in mij.

[voorbeden:]
Laat ons voor God brengen wat ons ter harte gaat:

Eeuwige en trouwe God,
wij dromen van Jeruzalem,
de stad van vrede,
de plaats vanwaar uw Woord is uitgegaan
om alle volken de weg te wijzen,
de plaats waar mensen samen komen
om voorafgegaan door Israël
uw naam te zegenen.

……

Eeuwige en trouwe God,
wij bidden voor al uw mensen
wier leven zo gedeukt en gehavend is
dat alleen een nieuw Jeruzalem,
een nieuwe hemel en een nieuwe aarde
hun uitzicht bieden kan:
dat zij nu en hier medemensen zullen vinden,
luisterende oren en helpende handen,
die hun bestaan dragelijk maken,
dat wij zelf het hart hebben
onze oren te openen
en onze handen uit te steken.

…….

Eeuwige en trouwe God,
voor allen die uw Naam belijden en in ere houden,
dat hun bidden waarachtig en oprecht moge zijn,
dat zij met hart en handen doen wat zij met de mond belijden.

[Onze Vader:]

Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood
dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden
zoals ook wij hebben vergeven
wie ons iets schuldig was.
En breng ons niet in beproeving
maar red ons uit de greep van het kwaad.
Want aan u behoort het koningschap,
de macht en de majesteit
tot in eeuwigheid. Amen.

[vredeswens]

[slotlied:]
Liedboek 1001, 'De wijze woorden en het groot vertoon'
t.: Huub Oosterhuis, m.: Bernard Huijbers
te beluisteren op: https://www.youtube.com/watch?v=DDLpDBJDEhI

1. De wijze woorden en het groot vertoon
de goede sier van goede werken
de ijdelheden op hun pauwentroon
de luchtkastelen van de sterken
al wat hoog staat aangeschreven
zal Gods woord niet overleven
hij wiens kracht in onze zwakheid woont
beschaamt de ogen van de sterken.

2. Zijn woord wil deze wereld omgekeerd
dat lachen zullen zij die wenen,
dat wonen zal wie hier geen woonplaats heeft
dat dorst en honger zijn verdreven -
de onvruchtbare zal vruchtbaar zijn
die geen vader was zal vader zijn
mensen zullen andere mensen zijn
de bierkaai wordt een stad van vrede.

3. Wie denken durft dat deze droom het houdt
een vlam die kwijnt maar niet zal doven
wie zich aan deze dwaasheid toevertrouwt
al komt de onderste steen boven:
die zal kreunen onder zorgen
die zal vechten in 't verborgen
die zal waken tot de morgen dauwt -
hij zal zijn ogen niet geloven.

[zegenbede:]

Getrouwe God,
laat uw woorden
ons hoop geven
op een goede aarde,
waar mensen elkaar recht doen
waar volkeren zoeken
naar ruimte voor elkaar
en de macht van het kwaad
wordt gebroken door goedheid;
dat onze ogen altijd gericht mogen zijn
op uw koninkrijk,
omwille van Jezus, uw Zoon,
die het ons heeft voorgedaan,
in deze veertig dagen en heel ons leven.

Moge de eeuwige en barmhartige God ons zegenen, ons bemoedigen en ons vreugde schenken
alle dagen van ons leven.
de Vader, de Zoon en de H. Geest.

Amen.

Ton Bun s.m., ton.bun46@gmail.com